

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 250 od petit vrste. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za etične, kulturne in socialne vrednote naše organizacije.

»Gospodin Ministar je saslusao Izvršni Odbor UJU pažljivo naročito o predstavi v pogledu zaštite učitelja od partijskog uticaja na postavljanje, premeštanje, odpuštanje učitelja... On je nalazio da bi partijska intervencija bila svedena na minimum kad je sami učitelji nebi tražili.«

Odgovor ministra prosvete dr. Korošca izvršnemu odboru UJU dne 11. septembra 1924.

Tem težja je ta izjava, ker jo je dr. Korošec izrekel o lastnih političkih pristaših-učiteljih, ki so sodelovali pri premeščanju učiteljskega dobe njegovega prosvetnega ministrovanja.

Na naši pokrajinski skupščini v Šoštanju je padel očitek, »da učitelji učitelje premeščajo« — »da učiteljski politični klubji premeščajo in preganjajo učiteljstvo.«

A tudi v zadnjem času je padel (še nedokazan) očitek, da so učiteji sodelovali pri partizanski gonji za odstranitev oblastnega šolskega nadzornika, vzeteza iz naših vrst.

Prvi slučaj se nanaša na dobo klerikalnega prosvetnega režima, drugi na dobo demokratskega režima in tretji na dobo radikalnega prosvetnega režima, pod vplivi ostalih političkih frakcij in strank pri nas. Vsi so torej že bili na vrsti, da pokažejo svojo tozadevno vrednost.

Na zborovanju okrajnega učiteljskega društva za ljubljansko okolico je bila stavljena interpelacija: kaj je organizacija storila proti vmešavanju lajkov v učiteljska imenovanja?

Odgovor ni težak: da moramo namreč najprej zdraviti bočno telo pri sebi!

Oni so krivi, ki se s pomočjo strank poslužujejo lajškega vpilva in tako sami omogočijo in dajo priliko za lajški vpliv na naša imenovanja in istočasno na gaženje občil ugotovljenih objektivnih principov, ki naj bi veljali pri nameščanjih.

Na povzdigo etičnih in moralnih vrednot naših organizacij in s tem našega stanu moramo polagati večjo važnost; predvsem pa nam je treba pobijati tudi materialistiški nazor o nalogah in pomenu naše organizacije in istočasno dvignati njene etične, kulturne in socialne vrednote.

Materijalistički nazor namreč, kakor da bi bila organizacija v prvi vrsti za pridobivanje službenih mest in za intervencije v osebno pravnih in materijalnih zadevah tu; ta nazor namreč, ki se je in se še razvija na škodo razvoja kulturnih in socialnih vrednot organizacije.

Tudi organizacija ni le za nameščanja tu, to je treba enkrat jasno povedati.

Čimdalj bo organizacija in njeni funkcijonarji oddaljeni od aktivnega sodelovanja pri nameščanjih, tem lažje se bo borila proti gaženju občil vsem skupnih interesov in principov, ki naj veljajo pri nameščanju; tem lažje bo zagovar-

ja a zakonito stališče in se borila proti onim, ki ga gazijo in postopajo pristrano.

Ze na pokrajinski skupščini na Bledu leta 1922 sem poudarjal, da naša organizacija ne sme postati zatočišče za to ali ono službo, tudi ne sme postati izliv pritožb osebnega značaja gde po edinih nameščanj in personalnih zadev; da je treba tudi v tem oziru postaviti nam samim neko moralo in enotno mero za vse ter s strani organizacije varovati le splošne, vsem skupne, obče interese in principe, ki jih ugotovi organizacija za nameščanja in reševanje personalnih zadev. Boriti se mora, da bodo oni, ki odločajo, spoštovali te principe. Organizacija ne sme postati zatočišče e za zadeve osebnega značaja, kar bi jo odvajalo od pravega njenega namena.

Naši organizaciji je treba dati trdne in vzvišene potranje vsebine, t. j. moralno-etične, kulturne in socialne, ki jo bo obvarovala pred vsemi pretresljaji dnevnih dogodkov.

Moralno-etične v tej smeri, da bomo konsekventno pobijali materijaistični nazor in pojme članstva o pomenu in nalogah organizacije; da organizacija ni le zaradi personalnih dobrin tu, ki jih naj izvjuje svojim članom pri kompetencah (boljša mesta) in za intervencije v osebno-materijalnih zadevah in koristih (za hitrejšo rešitev prošni in vlog). Moralno-etične vrednosti organizacije pa tudi v tej smeri, da dvignemo v družabnem in društvenem življenju čut dostojne kritike in parlamentarnih običajev ter medsebojnega spoštovanja, brez demagoštva, kar bo onemogočilo, da bi nastopal in deloval v javnosti stanovski tovariš proti stanovskemu tovarišu iz strankarsko političkih in osebnih ozirrov.

Kulturne vrednote organizacije naj se pa zrcalijo v tem, da bo organizacija stremela za kulturnimi, mesto za političnimi dobrinami; za poglobljanjem članstva v kulturne vrednote in prosvetno delo; za kulturno-prosvetnim pravcem pri delu, mesto za političnim; za programatičnim dviganjem kulturnih vrednot in ustvarjanj kulturnih dobrin in ne stremeti zgolj za taktičnimi uspehi brez istočasnega ustvarjanja trdne kulturne baze, na kateri naj dobe priborjeni uspehi svojo trajnost in organizacija svojo stabilnost, tudi če ji radi dnevnega položaja ne bo mogoče deseci v kakem vprašanju uspeha.

Socialna vrednota organizacije pa naj temelji v tem, da bo njeno članstvo in ona reprezentantinja, ustvariteljica in predstaviteljica struje moderne jugoslovenskega šolstva in reformističnega pokreta notranje šolskega in obče javnega jugoslovenskega vzgojstva.

Le na teh temeljih bo močna naša organizacija in v tem je njena bodočnost.

Ivan Dimnik.

Gibanje učiteljstva in prosvete v drugih državah.

Iz Čehoslovaške.

—Ch Ljudsko predavanje s skioptičnimi slikami češkega učiteljstva. Učiteljski »Centralna založba« (»Ustředni nakladatelství«) je izdala obsežen propekt, v katerem je objavljenih 148 projekcijskih skioptičnih ljudskih predavanj. Češko učiteljstvo vrši važno kulturno prosvetno delo s tem predavanji med narodom in je na podjetje, ki ga je ustanovilo z lastnimi sredstvi, ponosno. Omenjeno število predavanj reprezentira okrog 30.000 diapozitivov. Propekt »Projekční zpravodaj« č. 1 pošilja založba zastoj.

didate zahtevajo najmanj triletno zaporedno prvovrstno kvalifikacijo.

—Ch. Ročno vzgojno delo na razstavi v Kromerizu. Poročilo, ki ga prinaša »Český Učitel« v 5. številki o ročnem vzgojevalnem delu na deženi razstavi v Kromerizu zasluži, da bi ga prinesel kak naš strokovni list v celoti. Iz njega bi ne povzei samo, kakšno bogastvo črpa lahko učenec za to delo tudi iz učnih predmetov samih, ampak bi izprevideli predvsem, da morajo biti take ustvaritve res le plodovi, zrasli iz notranjosti učenčeve, takorekoč organsko spojeni s psiho malih ustvariteljev, ne pa diktirani, brez zveze z doživljenjem učenčevim ali celo kopirani po vzorcih. Izvedeli bi, da so bili tam tudi izdelki, napravljeni po navodih, brez ozira na sredino, iz katere bi morali vzrasti, na zanimanje in starost učenčevu, oddaljeni od koncentracije. — Posebno pa še podčrtava, da so bili razstavljeni predmeti res izdelki učenčev in ne učitejev ozioroma starejših oseb.

—Ch Izenačenje učiteljskih plač z državnimi uradniki, redukcija razredov in hiperprodukcija učiteljskega naraščaja. Minister Marković je 25. septembra izčrpno obravnaval z zastopniki deželnih centralnih učiteljskih društev narodnih šol na Češkem in Moravskem vprašanje plačilnega sistema. Zastopniki so izrazili tudi zahtevo, da bi paritetni zakon iz l. 1919. ne bil odpravljen in da bi se novi plačilni sistem dal aplicirati na učiteljstvo v polnem obsegu kakor velja za uradnike z enakovredno izobrazbo. Zastopniki so ministru tudi deklarirali stališče učiteljstva z ozirom na redukcijo razredov in restrikcijo učiteljstva ter glede nenameščenega učiteljskega naraščaja, čegar katastrofalno stanje zahteva izboljšanja, predvsem, da bi naj bilo učiteljstvo s polnimi leti restringirano, ako ne vložiti do konca oktobra prošnje za upokožitev.

Iz Rusije.

DRAGO HUDE:

SOLSKI ZAKON V RUSIJ.

(Konec.)

Princip vsega ruskega šolskega zakona je ta, da se stavi vsa šola v službo boljševizma, zato pa je že v naprej po-

kopan vsak njen razvoj. Sovietska reforma je šolo spremenila v strogo politično razredno šolo. Ta šola bo vzgojevala predvsem boljševike, nestroneže in ekstremiste, kajti že v prvem razredu se mora upejati samouprava v tem smislu ter se morajo ustanavljati otroške organizacije, da se otroci priučijo »proletarske zavesti«.

S tem zakonom so na najbolj prizadeti naši ruski tovariši, katerim je popolnoma odvzeta svoboda učne metode. Razmah učiteljeve individualnosti, ki prinese največ uspehov pri pouku, je zadušena, ker se učitelju ves metodni postopek natančno predpiše. Učiteljevo delo je s tem mehanizirano in tedaj degradirano na stopnjo prostega rokodelstva.

Vse težišče šole so s tem zakonom dali sovjeti v roke otrokom, ker z njihovo »samoupravo« in sodelovanjem v šolskem svetu se razvijajo v njih nagoni in politične strasti ki najmanj poznajo discipline. Pri vsej vzgoji na so prepovedane še vse kazni. S.ovenski pregovor: Šiba novo mašo poje, ni prišel pri boljševikih do veljave. Učiteljem so izvili vse orožje do otrok.

Vsled tega zakona se bodo razvile v Rusiji kosalne posledice, ki bodo narodu več škodovala kot komunističen preobrat in padec carstva. Že sedaj se opazujejo pogreški take šole kar vidimo iz boljševiškega časopisa moskovske »Pravde«, ki poroča: »Politična nepismenost je pregnana iz moskovskih šol. 8 do 12-letni otroci boljše poznajo sovjetsko ustavo in zgodovino revolucije, nego stari bradati kmetje. Stano narašča število članov »Zveze komunistične mladine« in takozvanih pionirjev (skavtov). Žalibog pa se obnem pri šolski deci pojavlja slabokrvnost in njene posledice srčne napake, govobol omotica in slabo spanje. To je čudno, ker istočasno posebno skrbijo šolska vodstva za sport mladine. Zdravniki so ugotovili, da je vzrok skrajne zdelanosti otrok njih politično udejstvovanje — krožki, prazniki, zborovanja. Število živčno bolnih otrok znaša danes 39%, 42% moskovske dece trpi na slabokrvnosti 36% pa na srčnih napaki.

Rusija bo še e po letih spoznala kvar svoje sedanje krive vzgoje...

Pri bratih Hrvatih v Karlovcu.

(7. 5. 1925. — 3. 10. 1925.)

Radostni spomini na 7. maj 1925., ko se je vršila v Metliki prva bratska skupščina Belokranjskega učiteljskega društva z brati Hrvati, so nas vzpodbujali k sklepu, da ne štedimo truda ne žrtev in se korporativno odkozovemo bratskemu povabilu učiteljskega društva za grad Karlovac in okolico na njihovo prosvavo v Karlovcu. Pa tudi stanovska zavešt nam je vevala, da tako velepomembni dan za razvoj naše stanovske organizacije še posebej poveljamo z našim obiskom na proslavi petdesetletnega obstoja bratskega Karlovačkoga učiteljskega društva.

V zgodnjih jutranjih urah se je zbiralo v soboto 3. oktobra t. l. Belokranjsko učiteljstvo na postajah in z veseljem pohitelo v krog bratov, onkraj Kolpe. V vozovih je donela pesem radosti in veselja, kar je značilo izvanredno radostno razpoloženje tovarišev in tovarišev. Radosten smeh je bilo opaziti na licih vseh, z neba nas je pozdravilo jutranje solnce, a naša Kolpa je pojubljala bregove jugoslovenske zemlje. Razpoloženje se je stopnjevalo, ko so na postajah začeli vstopati bratje in sestre iz karlovačke okolice.

Na karlovački postaji so nas sprejeli karlovački tovariši in tovarišice. Imenom domačega društva nas je pozdravil tovariš Dane Katič, ki je v svojem govoru izražal veseje, da je sedaj rešeno

vprašanje umetno postavljenih mej ter zahvaljeval navzoče na tako obilni udeležbi. Pozdravi je posebej predstavitelja poverjeništa Ljubljana in zastopnike novomeškega učiteljskega društva. Žele je, naj bi bil ta dan korak naprej v prosep naše medsebojne bratske vzajemnosti. Odgovoril mu je predsednik belokranjskega učiteljskega društva tov. Barle, se zahvalil za pristrčni sprejem in čestita društva na izrednem jubileju.

Po kratkem oddihu so nas tovariši vodili po mestu, nam razkazali žensko osnovno šolo, vadnico, obrtno-nadaljevalno šolo, učiteljske in kopašča na Korani. Že pred 10. uro smo se zbirali v mestni posvetovalnici k slavnostnemu zborovanju. Dvorana je imela res slavnostno lice. Saj je bila v njej zbrana vsa elita grada Karlovac in poleg starih sivih učiteljev-voditejev organizacije, pa do najmlajših nadepolnih učiteljskih kandidatov in kandidatinj, z eno besedo res prava vojska miru.

Slavnostno zborovanje je otvoril predsednik učiteljskega društva za grad Karlovac in okolico, tov. Lazar Bordoški, srez, prosvetni referent v Karlovcu. V svojem govoru je povdarjal: pomembnost svečanosti, velike šolnike Hrvate, ki so uspešno delovali v tem društvu. Z vznešenimi besedami se je spomnil Njegovoga Ve., kralja Aleksandra I., ki mu je skupščina odposlala brzogovno po-

Naročajte vse šolske potrebščine in knjige v Učiteljski knjigarni.

zdrave. Istotako je skupščina na predsednikov predlog brzojavno pozdravila ministra prosvete g. V. Vukičevića. V nadaljnjem govoru je pozdravil skoro korporativno navzoče belokranjsko učiteljsko društvo, dalje zastopnika poverj. UJU Ljubljana g. Luko Jelenca, zastopnika poverj. Zagreb g. Srskiča in Milojeviča, navzočega predsednika novomeškega učiteljskega društva g. D. Matka ter starega jubilarja petdesetletnega društvenega dela g. Tomičiča. Viharno so zborovanci pozdravljali vse imenovane goste.

Po pozdravnem govoru je društveni tajnik tov. Franki podal izčrpen historijat učiteljskega društva za grad Karlovac i okolico v dobi 1875.—1925. V svojem referatu je natančno opisal 50-letno delovanje društva, ki je rodilo bogate sadove tako v pogledu pravnega položaja svojih članov, kakor tudi zboljšanja gnotnih razmer svojega učiteljstva. Omeniti moramo še posebej, da je bil leta 1903 prvi slovenski gost na zborovanju tega društva naš priljubljeni Engelbert Gangl. To društvo je pokazalo tudi mnogo smisla za utrditev medsebojnih vezi hrvatskega in slovenskega dela jugoslovenskega učiteljstva s tem, da se je udeležilo 7. maja 1925 skupnega zborovanja z belokranjskim učiteljskim društvom v Metliki, ravno po 50-letnem obstoju, ko je bilo karlovačko društvo ustanovljeno. Po referatu tajnika tov. Frankija je povzel besedo poverjenik tov. Luka Jelenc, zahvalil društvu na prijaznem povabilu in prisrčnem sprejemu. Čestital je društvu na 50-letnem plodovitnem delovanju ter še posebej pozdravil učiteljski naraščaj, ki se mu je v galerije za pozdrav živahno zahvaljeval.

Tov. Milojevič je kot zastopnik pov. Zagreb omenjal v svojem govoru minule savnosti v Črni gori, povdarjal agilnost delovanja karlovačkega učiteljskega društva in izjavil, da je poverj. Za-

greb ponosno, da more šteti karlovačko učiteljsko društvo med svoje člane.

Sledil je nato referat tov. Dane Katiča: »Ohradba jedinica rada«, ki je v njem pojasnjeval kako naj se obdelava učna enota ne strogo po formalnih stopnjah, ampak življenjskim prilikam primerno. Za svoji skrbno sestavljeni referat je žel splošno priznanje.

K besedi se je še ogasil predsednik novomeškega učiteljskega društva tov. Matko ter povdarjal, da nas ne ločijo od bratov Hrvatov niti sami Gorjanci. Izročili je pozdrave učiteljstva od šumne Krke ter povabi, obe društvi karlovačko in belokranjsko na zborovanje v Novo mesto. S tem je bil oficijelni del slavnostne skupščine končan. Ko so še navzoči zapeli državno himno in učiteljsko himno, smo odšli k slavnostnemu banketu v veliko svečano okrašeno dvorano hrvatskega pevskega društva »Zora«. Mesta so bila pri mizah bratski in tovariški porazdeljena. Poleg Hrvata Slovenca, poleg Slovenca Hrvatov, a med vsemi ni bilo ne Hrvatov ne Slovencev in ne Srba ampak Jugoslovan-učitelj. Bankeket je bil res izredno okusno in svečano prirejen ter kazal na gostoljubnost bratov iz Hrvatske, ki smo jo vajeni skoro samo pri njih. Na odru je pridno igral vojaški orkester, vmes so pa poveljevali slavnost pevcu Karlovačkega učiteljskega društva in oni Belokranjskega učiteljskega društva. Vrstile so se napitnice, najprej kralju, zatem ministru prosvete, nato naši hrabri vojski, dalje Slovence in gostom sploh. Po končanem banketu je prišla tudi naša mladina na svoj račun, kajti predsednik Bordoški je otvoril z narodnim kolom ples. Hitro so minevale ure in misliti smo morali na odhod, vsi s prijetnim občutkom, da smo preživeli lep dan, ki je utrdil tovariške vezi med slovenskim in hrvatskim delom jugoslovenskega učiteljstva, kajti doprinesli smo nov dokaz, da smo Hrvati in Slovenci eno.

V. Tončič.

Splošne vesti.

— Ali naj se uvedejo letne ali jesenske počitnice s šolskim zakonom? V zadnjem času so se pojavili zopet glasovi za odpravo poletnih in uvedbo jesenskih počitnic. Do sedaj so hujskali proti poletnim počitnicam nasprotniki šole. O tej stvari so se pisale cele strani. Zlasti »Slovenski Gospodar« in »Straža« sta bila po na ljutih napadov na napredno učiteljstvo, češ, da je edino to krivo na uvedbi poletnih počitnic. Za časa ministrotovanja g. dr. Korošca bi bila najlepša prilika, da bi se uvedle zopet jesenske počitnice, a takrat so gospodje okoli SLS lepo molčali in ostalo je pri starem. Sedaj se so zopet spomnili na jesenske počitnice. Njim pa se je žal pridružil, tudi del napredne javnosti zlasti v mariborski okolici. Kakor poroča »Jutro« v svoji 230. številki z dne 4. 10. t. l., se je obrnil tozadevno na prosvetno ministrstvo g. poslanec dr. Pivko. Glasom poročila v »Jutru« prihajajo baje ponovno pritožbe in že je naših pristašev glede premestitve počitnic na poznejši čas, ko otroci kmetskih staršev nimajo dela s pašo.

Pisec teh vrst slušuje v kraju, kjer se pečajo prebivalci po pretežni večini z vinarstvom. Otroci se uporabljajo doma

na paši, pri spravljaju poljskih pridevkov in ob trgatvi v vinogradih. V septembru smo imeli prav dober šolski obisk in nikdo se ni pritoževal nad počitnicami, dasi je večina prebivalstva v taboru SLS. Na šoli je uveden nerazdeljen dopoldanski pouk, dopolne so otroci v šoli, popoldne pa pomagajo doma. Ob glavni trgatvi bomo z dovoljenjem šolske oblasti prekinili šolski pouk za en teden. Tako imamo vedno zadovoljiv obisk, ki trpi začasnno le nekaj dni, ko se spravlja krompir in trga koruza. Radi paše na otroci ne ostajajo doma. Če bi bila pašna merodajna za počitnice, bi morale te trajati še ves november, ker se živina žene na pašo, dokler ne zapade sneg. Učiteljstvo doseže v septembru in oktobru več kakor v vročem juliju in avgustu. Takrat so otroci zmučeni od vročine pa tudi od deja, ker morajo vsajati zgodaj, da še pred poukom napasejo živino. Da so v takih razmerah učni uspehi slabši, bo pritrdil vsak, ki je poučeval v vročih poletnih mesecih. Vse drugače pa je v jeseni. Otroci se naspri, pride svež v šolo in lahko sledi pouku. Popoldne pa ima dovolj časa, da napase živino in pomaga pri poljskih opravilih. Torej zgolj pedagoški in higi-

jenični vzroki so bili merodajni, da so se uvedle leta 1922. v vsej državi enotne, poletne počitnice. Pa ne samo pri nas, tudi v drugih državah se uvajajo polagoma te počitnice. Tako n. pr. so se uvedle pred kratkim v Čehoslovaški, ki ima gotovo šolstvo na višji stopnji nego je pri nas. Tudi tam se ni oziralo na pašo, ampak na zahtevo higijene in pedagogike. Zato se nisi čudno, da se poteguje tudi del napredne javnosti, za stare jesenske počitnice ter s tem pomaga sovražnikom šole pri njihovem hujskanju proti šoli in učiteljstvu. Uvedite na vseh šolah nerazdeljen dopoldanski pouk, prekinite ob času najnujnejših opravil pouk in prebivalstvo bo zadovoljno kakor je pri nas.

Zeleni pa bi bilo, da bi prosvetno ministrstvo spremenilo svojo odredbo glede prekinitev pouka ter dovolilo, da smejo prosvetni inšpektorji prekiniti pouk tudi v nižjih razredih, pa ne od vstetega 3. šolskega leta naprej.

Tistim tovarišem, ki so tako srečni, da imajo lastna posestva, pa povem tiho na ušesa: Počitnice so radi otroci in ne radi učiteljevi!

Tovariš z dežev.

— Naše obrambno delo. Sklepi, sprejeti na učit. zborovanju obeh mariborskih društev:

1. Obrambno delo naših manjšin izven države in naše narodno-prosvetno delo v državi je treba organizirati in spraviti v sistem.

2. Pritegniti je treba vladni in državni aparat k moralnemu in gnotnemu udejstvomaju tega programa.

3. Naša obrambna društva je treba strniti in organizirati v enoto.

4. Naša politično-strankarska javnost naj postopa v obmejnih krajih enotno.

5. Pozdravlja se ideja ustanovitve »Narodnega sveta«, ki bi se naj izvršila čimprej.

—pp Nov načrt šolskega odra z opisom v 6. risbah je prejel »narodno prosvetni odsek Pov. UJU« od tov. Cirila Hočevarja. Načrt šolskega odra na Krogu predstavlja na 1. sliki fasado v barvah; 2. skica leseno ogrodje za fasado; 3. skica oder; 4. skica ogrodje za pritrdjevanje kulis; 5. skica kmetska soba v barvah; 6. skica načrt fasade v narodnem slogu in barvah (motivi povzeti po slov. kapeli); 7. skica gozd; 8. skica leseno ogrodje za kmetsko sobo. Ne moremo priobčiti vsega zanimivega opisa šolskega odra od tov. Cirila Hočevarja, ki bo zelo dobro služil vsem, ki bodo postavljali nove šolske odre in jim bo centralni nar. prosv. odsek izposodil načrte. Prosimo tudi ostale tovariše, da nam pošljejo skice in onise svojih šolskih odrov, vsaj one, ki smo jim mi izposodili načrte, da so postavili šolski oder. Dosedaj je nabranega že več enakega gradiva, ki bi ga razstavili na posebni razstavi ob priliki pokrajinske skupščine. Posnemajte tov. Cirila Hočevarja tudi drugi in pomagajte ustvariti dobro centralo za naše prosvetno delo.

— Snovanje šolskih delavnic. Ministrstvo prosvete je odobrilo, da se na naših osnovnih in srednjih šolah uvedejo šolske delavnice za ročno delo. Inicijativa za ustanovitev šolskih delavnic je dal podmladek »Rdečega križa«, ki je že ustanovil več takih delavnic. V najkrajšem času se otvorijo posebni tečaji za učitelje in učiteljice, ki se bodo pripravljali za pouk v šolskih delavnicah.

Na vašo pobudo sem priredil 5. decembra Miklavžev večer po Lahovi igrici: »Miklavž prihaja«, ki sem jo kupil pri Učit. tiskarni in Ljubljani. Uspeh nepričakovano ugoden. Iz donosa 700 Din plačam obvezno članarino zase in za gđc. kolegino, 300 Din pa sem porabil za obdarujevanje otrok, ki jim veliki svetnik radi njihovega siromaštva ni naklonjen. Dal Bog sreče novemu odboru Učit. konv., sv. Miklavž naj vas obsuje s stoterimi darovi, da bode ob tretjem njegovem praznovanju stotero učiteljskih sirot brezskrbno grlilo v Učiteljskem konviktu v njegovo proslavo.

M. Kačur.

Izveščaj, M. Kačur prireja lepe mladinske igre. Najlepše je izpadel Miklavžev večer, ki ni zvalil iz toplih gnezd le nežne mladine, temveč tudi starše in mladeniče, ki so se radovali ob razposajeni mladini in oživljali dni, ki so bili. Iz čistega donosa plačam vozno predavateljcu ZKD, ki ima na letošnjem vzporodu kar najlepše in jako zanimive podučne teme.

Službena ocena. Marljiv v izyenšol. delovanju. Prirejeni »Miklavžev večer« je

— Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani bo imelo svoj I. redni občni zbor v ponedeljek, dne 19. oktobra ob 20. uri na verandi v Unionu z običajnim dnevnim redom. Priglasenim pevkom in pevcem smo razposlali sporede prvega pevskega tečaja, ki se bo vršil v Ljubljani 1. in 2. novembra. Na predvečer, v soboto, bo komorni koncert in prijateljski sestank vseh pevk in pevcev. Če kdo ni dobil sporede in not, naj nam takoj naznani. Če bi se še kdo rad priglasil, naj stori to takoj, ker bi poznejši priglasov ne mogli upoštevati. Dnevni red tečaja bo obsegal predavanja: O dveh najstarejših skladateljih; o slovenski fonetiki; o ideji nem dirigiranju in praktične vaje v podrobni in skupinski predelavi. Poleg tega bomo pretresli določila (poslovniki) pevskega zbora in ugotovili načrt pevске izobrazbe in umetniškega zborovega delovanja. Kdor ne bi mogel priti, naj blagovoli to javiti odboru. Vse one, ki jih ne bo k tečaju in ne pošljejo nikakega obvestila o odsotnosti, bo odbor črtal.

— Učiteljska Samopomoč. Dne 2. oktobra 1925 je umrla članica Ludovika Borštnik iz Ljubljane. Društvena uprava je izplačala njenim dedičem 7740 Din posmrtnine. Članski prispevek za ta (103.) smrtni slučaj pačajo člani s prihodnjim smrtnim slučajem. — Društvo U. S. je imelo 12. oktobra 1925 1588 članov, posmrtnina 7940 Din.

— NAROČNIKE »ZVONČKA« opozarjamo, da nam je zaloga 1. številke pošla in je trenutno nimamo na razpolago. Naročila za to številko sprejemamo še do 15. t. m., nakar bomo 1. številko ponatisnili in razposlali vsem naročnikom. Hitite z naročili!

Uprava »Zvončaka«.

— TOVARIŠI! Ako ima kdo številko 3. in 4. »Zvončaka« letnika 1915. odveč, naj jo proti odškodnini odstopi upravlj. »Zvončaka«.

Upravnik.

— Javna zahvala. Prirediteљи zabavnega večera dne 29. IX. t. l. v Vodenikovi dvorani, člani C. M. podružnice v Petrovčah naklonili so del čistega dobička v znesku po 500 Din revnim šolarjem v Libojah. Za ta blagodušni dar se v imenu obdarovanih šolarjev iskreno zahvaljuje vsem plemenitim prirediteljem. posebej še g. Antomu Vodeniku kot predsedniku C. M. podružnice v Petrovčah. — Fort. Jelovšek, šol. uprav.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— Učiteljska imenovanja. Nameščeni so: Jamšek Svoimir na deški meščanski šoli v Ptuj. Novak Julij in Božnar Friderika na meščanski šoli v Trzinu. Dominiko Stanko v Lokah pri Vranskem. Robinčak Srečko v Kuzdoblanu, Muzej Alma v Studenicah, Medjica Nanda v Žalcu, Jaklič Milan v Št. Jakobu v Slov. goricah. Čič A. bin v Gederovcih, Kremžar Marija v Gomilskem, Kinc Julija v Št. Juriju pri Celju, Škrbinc Franc v Sredici, Skalčič Zeljko na evangelijski šoli v Moravcih (Prekmurje), Vrtnjak Štefanija v Selih-Vrhlih, Furek Roman v Brezovcih, Papst Kristina v Ribnici na Pohorju, Kos Joško v Guštanju, Parfant Barbara v Pirešici, Kirbiš Avgusta v Sv. Barbari v Slov. goricah, Boštner Josipina v Podovi.

zblizal šolo z domom. Učit. konviktu donesajo Miklavževi večeri lepe dohodke in omogočajo skorajšno zgraditev lastnega doma, ki razbremeni družinske očete in matere, da se lažje posvete prosvetnemu delu.

Nadzornikovo poročilo. Priporočam, da se M. Kačurju podeli upravit. mesto na 10 razredni osnovni šoli, ker s svojim delovanjem vzpodbuja tovariše k intenzivnemu prosvetnemu delu.

Organizacija ljublj. gospodinj. Učit. konvikt posega v naše področje in bi utegnil škodovati našim interesom itd.

Predsedniki okr. učit. društev. Vse šole naj letos posnemajo M. Kačurja! Uspehi bodo vsestransko zadovoljivi. V konviktu bodo učiteljstvu na razpolago brezplačna prenočišča, s čimer bodo povrnjeni vsi stroški obvezne članarine.

Učiteljski konvikt se priporoča za prispevke Miklavževega večera! Na delo!

Najboljšo oceno poda v imenu sirot predsednik konvikta Jos. Lapajne.

LISTEK.

Miklavž.

Scena z dne 3. oktobra 1925.

Polmračna, vlažna sobica. Izza vrat šušti petero nežnih, dvoje težkih mehov. Nervozno preobračanje med ženkljanjem pletilk. Ob zmurjeni mizi suhljat mož s še bolj namršeni lasmi. leva lakt ob senčih, desna stisnjena v pest preko obilice aktov. Osebna popisnica, izveštaj, kartoteka, službena ocena, razpis služb, soštanske resolucije, ZKD, prosvetno delovanje, Učiteljski konvikt, obvezno članstvo, nove metle, račun trgovca, organizacijski sklepi ljubljanskih dijaških gospodinj. — Strašen ropot — in sedmero glavnic zaštrli v zmuršeno osebo ob prevrnjeni mizi. Jezen pogled in mehovi so zopet pri svojem neumornem delu.

Nežne ročice se oklenejo živega križa, z mehкими besedami ovijejo težko truplo v mehki povoj spominov in je navdahnjejo z blaženimi čustvi novega hrepenenja, mladeniške ognjevitosti.

Nisi li bil mož na mestu, ko te niso trle težke družinske razmere? Nisi li prirejal mladinskih iger, ko se sedanjam propagatorjem še sanjalo ni o prosvetnem delovanju? In tvoje pehanje za narodno gospodarskimi cilji, more li biti pozabljeno? Je li tvoja krivda, da te je ubila peza časa, breme družine, luknja v žepu? Le obupati nikar!

Ubij desetero muh z enim udarcem, zadovolji volka in ovco, sebe pa ohrani sebi in svoji družini!

Glej, Miklavž trka na siromašne duri. Polna hrepenenja in razočaranja je njegova košara.

Le malo resne volje in solnce posije v tvoja mrka čustva.

Scena z dne 7. decembra 1925.

Praznično razsvetljena soba. Za vratmi oglušujoče ropotanje, razdraženo veselje. Ob urejeni mizi suhljat mož z leporejenimi lasmi. leva lakt preobrača spise, desna hiti preko papirja.

Učiteljskemu konviktu v Ljubljani v roke predsednika Josipa Lapajne, šol. upr. v Cerkljah.

Naročajte Dr. Rusovo knjigo „Prva pomoč“.